

LA FOUDRE

Anna Dot

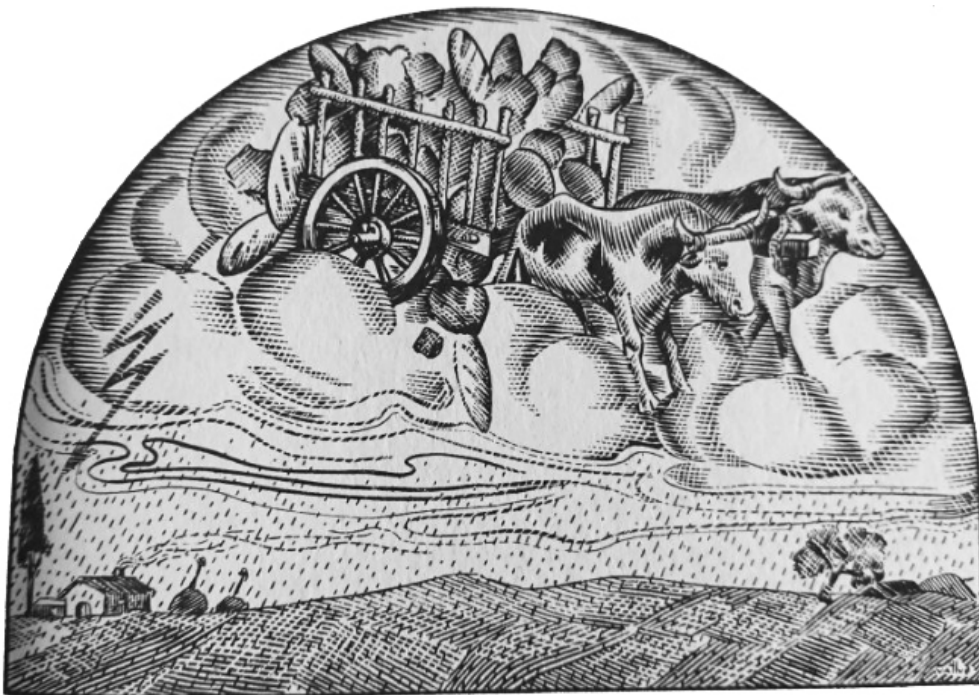
Una nit de maig un llamp fulminant em travessava les idees. Provenia del signe zodiacal aquari i a dins em va deixar, ben incrustada incrustadíssima, una intuïció: hi ha alguna relació entre els llamps i l'amor.

"Quan el llamp parla diu foscor."

George Steiner, *Fragments (d'un pergamí malmès pel foc)*. Barcelona: Arcàdia: 2013.
Trad.: Josefina Caball i Guerrero.

1. EL SOMNI DE LA TERESA

En un escrit d'Antoni Tàpies, l'artista descriu un somni que havia tingut la seva dona Teresa, qui recordava trobar-se "flotant enmig de la blancor de l'espai infinit; i de sobte mirar a terra i sentir aquella emoció tan intensa i sublim, que la va fer plorar vivament, en veure-hi escampades unes miques de coses de res, unes lleugeres deixalles, uns brins de palla...". I si la Teresa va somniar això, que des d'una cadira enfilada en un núvol veia restes de deixalles i palla a terra, és que potser va estar enfilada, durant una estona dins el seu somni, a la carreta d'en Dalmau, de la que, tal com explica la saviesa popular, en cauen pans i pedres que són llamps. Estirada per dos bous, la carreta d'en Dalmau cavalca per damunt dels núvols i per sobre dels prats, les muntanyes, els pobles; per sobre el bestiar i per sobre les cases. Cases com la teva, com la meva, i com totes les altres. I les pedres i els pans es transformen en llamps i van caient indiscriminadament, o potser no tant, aquí i allà i enllà d'enllà.

2.

I si potser no és tan indiscriminada la caiguda d'un llamp aquí o allà, és perquè la seva formació sorgeix de l'atracció entre dues càrregues. En una tempesta, els cumulonimbus acumulen càrregues negatives, mentre que a la superfície de la Terra hi ha càrregues positives. La descàrrega elèctrica brutal que es produeix en el moment del llamp és la visualització de l'atracció entre les dues càrregues. Ara bé, l'espurna inicial que fa detonar el llamp té, encara, un origen desconegut. En ser detonat, el llamp es dirigeix amb voluntat i esperit en una direcció concreta fins a estavellar-se allà on era atret, i aleshores, com un encanteri, és capaç de destruir i també és capaç de crear. Així ho afirma la càbala hermètica, segons la qual les deu sefirot de l'Arbre de la Vida són unides per un llamp de llum divina que arriba a fer possible la unió entre el món metafísic i el món físic, segurament gràcies a l'atracció entre l'un i l'altre. El resultat d'aquesta connexió és la vida, sí, la vida com la teva i com la meva i com la de totes les coses amb les quals convivim.

3.

En la baralla més comuna de cartes del tarot, la de Marsella, la carta número XVI s'anomena "La Maison Dieu". Conté la il·lustració d'una torre la punta de la qual és descoronada pel que a mi sempre m'ha recordat a un acolorit plomall per treure la pols. De tota manera, en altres versions, com la baralla de Visconti, la mateixa figura apareix representada com un llamp i la carta s'anomena "La Torre". Aquest llamp o aquest plomall impacta en la torre i dos dels seus habitants en cauen i també en cauen algunes monedes. "Danza alrededor del templo", diu l'Alejandro Jodorowski. L'escena em fa pensar en el mite de Babel, la destrucció del projecte comú de la humanitat i l'origen de les diferències culturals entre les gentes i, per tant, l'origen de la traducció o de la innovació, digues-n'hi com vulguis. En el cas de la rara baralla belga de Bacus, la carta XVI és directament la del llamp, "La Foudre", i en la seva imatge hi veiem uns raigs que impacten contra un arbre i sorprenen un ramader que pastura les ovelles.

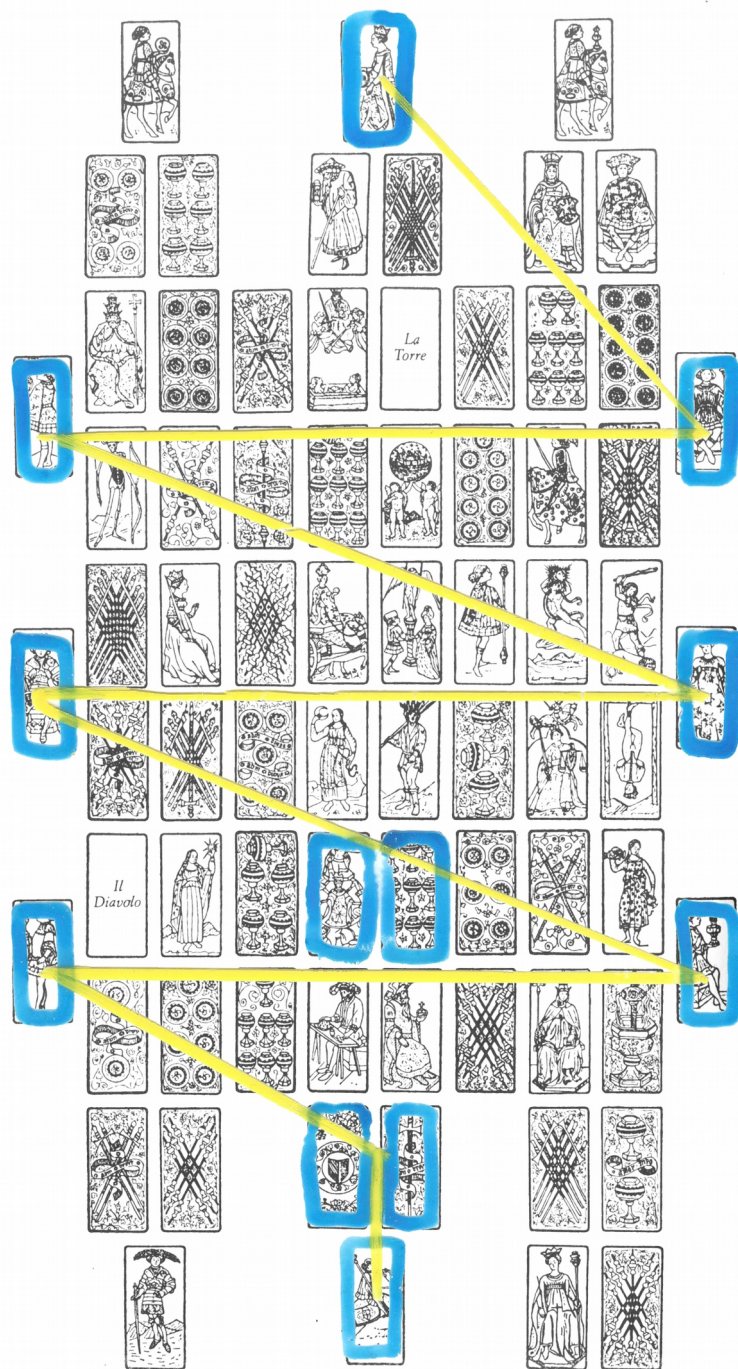

En totes elles, el llamp arriba del cel, com una ordre divina de fer enderrocar l'agossarat projecte dels orgullosos humans. És una baralla de Visconti a la qual mancaven la carta del Diable i la de la Torre, justament la que va fer servir Italo Calvino per escriure el llibre *Il castello dei destini incrociati* (1973). L'autor italià explica la seva arribada a una torre aïllada enmig d'un bosc espès a l'interior de la qual s'hi troba un hostal. Tots els personatges que s'hi hostegen han quedat muts, com, de fet, també hi queda el mateix narrador. Damunt d'una taula al voltant de la qual tothom s'aplega, hi ha una baralla

de cartes del tarot, disposada curiosament en forma de torre. Cada hoste assenyala diferents cartes tot seguint un ordre determinat que permet al narrador interpretar l'aventura que ha portat a cada personatge fins allà.

4.

Ara podries preguntar-me: què té a veure tot això amb els llamps i Babel i la càbala i l'atracció entre càrregues positives i càrregues negatives i, encara més, què té a veure tot això amb el somni de la Teresa i amb l'amor? Doncs bé, mira, resulta que, tot i que Calvino no menciona en cap moment el llamp de llum divina que uneix els deu sefirots de l'arbre de la vida cabalístic, en agafar la il·lustració de la disposició de les cartes de Visconti que hi havia damunt la taula de la torre del conte de l'italià i sobreposar-hi el traçat del llamp cabalístic, aquest hi encaixa a la perfecció unint les cartes laterals més exteriors i les centrals superior i inferior. T'ho il·lustro perquè ho vegis amb més claredat.

5.

Ho veus? Veus com un llamp travessa la torre? És el llamp diví que deixa a tothom mut, a tothom incapaç de pronunciar mitja paraula, com va passar durant la destrucció de Babel. Alhora és el llamp que dóna origen a la interpretació, a la cerca d'un significat, tal com la del narrador del conte de Calvino en imaginar les vides dels altres a través de les figures del tarot que van assenyalant.

6.

I potser, penso, potser, aquest desig de conèixer a l'altre i d'entendre'l, potser aquest desig o esperit o voluntat o atracció insalvable és l'amor, no ho sé. No ho sé, però, saps què? Que amb tot això al cap penso que és bonic, sí, és molt bonic que Tàpies, en escoltar el somni de la Teresa, fes un núvol amb la cadira de la qual podria haver estat la carreta d'en Dalmau.

7.

Un núvol oníric que atrau la terra i al qual la terra l'atrau; un núvol des del qual s'observen tots aquells llocs on podrien caure pedres que serien llamps. O potser cada llamp seria una pedra que, havent-hi absorbit la brillantor de les estrelles, i en estampir-se el llamp sobre la terra, la travessaria i s'hi entaforaria fins a 7 canes en direcció al nucli del planeta. I després, com diu la tradició, en cosa de 7 anys i a la velocitat d'una cana per any, la pedra de llamp refaria el camí fins que emergiria a la superfície; concretament, al punt exacte on va impactar el llamp elèctric. I seria com un part, sí, ben bé com un part fruit de l'atracció. Un part que provoca, com en el somni de la Teresa, una emoció tan intensa i sublim que fa plorar vivament. O un part que dóna lloc a un amulet perquè, és ben evident, que cada pedra protegirà a la seva trobadora de la caiguda d'un segon llamp, perquè, ho sap tothom, un llamp mai cau dues vegades al mateix lloc. Per això, hi ha gent de muntanya i de plana i de mar, i potser també alguna gent de ciutat, que en trobar alguna d'aquestes pedres, s'afanya a recollir-la i adossar-la al repeu o en alguna esquerra de la casa, a fi de protegir-se.

8.

Amb tot, s'ha d'anar amb compte. Les meves veïnes prou que ho saben i que ho repeteixen, poc però no gaire, que qui del llamp parla, a prop li cau, per més que a les notícies i als diaris s'afirmi que, de mitjana, cadascuna de nosaltres tenim 1 de 3.000.000 de possibilitats de ser tocadés per un llamp. Suposo que ens pot tranquil·litzar saber que, a més, en cas que ens toqui, no necessàriament ens ha de provocar la mort. I si no, mira els *graniceros* del Valle de Mèxic, que, havent estat escollits pel llamp, tenen el poder de controlar i manipular els fenòmens atmosfèrics i també poden curar els mals que provoquen. A casa meua, es considera que aquelles que han estat tocadés pel llamp porten la pedra a dins, ben endins, la qual cosa les protegeix de ser enllampades una segona vegada. Això les converteix en un amulet vivent. El meu pare té un amic que n'és un. Algunes d'elles, a més, com l'amic del meu pare, esdevenen saurines: poden percebre els corrents energètics del subsòl perquè el raig de llum celestial les ha convertit en connectors entre el món físic i el metafísic, entre els núvols i la terra, i les ha omplert d'una pedra que és màgica i que és bona.

9.

Si aquella que del llamp parla, a prop li cau, resulta que Tàpies i Teresa van ser uns agosarats de mena i van temptar la sort. Qui ens diu que el somni de la Teresa no era premonitori? Qui ens diu que, amb capacitat visionària, la Teresa no va predir que Tàpies esculpiria un núvol just damunt d'un sòl fundat amb el seu nom? I qui ens diu que, si això era així, aquest núvol i aquest sòl no segueixen, encara ara, conservant una atracció la visualització del qual acabarà prenent la forma d'un llamp? I si això passés, la seva pedra, que seria només seva, s'endinsaria fins a 7 canes per sota del terra de la casa que han fundat i potser, si tot anés bé, en sortiria 7 anys més tard.

